

WEGENER

'We staan straks met lege handen'

Geplaatst op

16 januari 2013

Laatste update

16 januari, 18:42



GEMERT-BAKEL - In Gemert-Bakel gaan tientallen banen verloren als de nertsenhouderijen daar verdwijnen. "Maar voorlopig gaan we gewoon door", zegt NFE-directeur Verhagen.

Het verbod op de nertsenfokkerij in 2024, waarmee onlangs de Eerste Kamer instemde, móet haast wel grote gevolgen hebben voor de economie van Gemert-Bakel. Die staat met stip op één in de top tien van aantallen nertsen in een gemeente: 225.877, een vijfde van het Nederlandse totaal. En dat zijn alleen nog maar de moederdieren. De nummer drie, Deurne, heeft er 70.651. Ook Laarbeek staat in de top tien op plaats 7 met 37.223 nertsen.

Wethouder Roël Hoppezak van Gemert-Bakel voorziet dat over tien jaar, als het verbod van kracht wordt, in zijn gemeente tientallen banen op de tocht komen te staan. "We zijn marktleider op het gebied van nertsenfokkerijen", verklaart hij. "Op 22 locaties binnen onze gemeentegrenzen worden nertsen gehouden. Ook liggen er nog zeven verzoeken van boeren die op nertsen willen overschakelen."

Niet alleen in de nertsenhouderij komen banen te vervallen, ook aanverwante bedrijven worden bedreigd in hun bestaan. Hoppezak: "In Gemert zit de vertegenwoordiger van de Deense veiling, de grootste bontveiling ter wereld." Verder is er nog een grote voederproducent in Elsendorp, gespecialiseerd in voer voor edelpelsdieren, en een bedrijf dat zich richt op huisvesting van de dieren.

Geen milieuwinst

Overigens denkt Hoppezak dat het vertrek van de nertsenhouders geen milieuwinst zal opleveren, omdat op die locaties rechten rusten voor intensieve veeteelt. Wel zijn de regels daarvoor strenger. "Doordat er al zo lang een verbod aan zat te komen, is de regelgeving voor nertsenbedrijven achtergebleven", vult wethouder Ton Vogels aan. Hij denkt niet dat het aantal nertsenhouderijen snel zal afnemen, integendeel. "Ik verwacht nog een explosieve groei tot 2024. Zolang het zo goed gaat in de markt kan een investering snel worden terugverdiend."

Ook directeur Wim Verhagen van de Nederlandse Federatie van Edelpelsdieren (NFE) denkt dat het verbod vooralsnog geen impact heeft op de lokale economie. "We blijven voorlopig gewoon doorgaan." Hoe het er over tien jaar in zijn branche uit ziet, is volstrekt onduidelijk, vindt Verhagen, die zelf ook nertsen houdt. "Al het geld van de nertsenhouders zit in hun bedrijf. Dat kunnen ze niet zomaar oppakken om naar het buitenland te vertrekken. Pas als er duidelijkheid is over de schadeloosstelling, kunnen de boeren plannen maken voor de toekomst."

Nertsenhouder Kees Manders uit Gemert is niet van plan naar het buitenland te vertrekken. "De familiebanden zijn zo sterk, ik ben bang dat we daar vereenzamen." Manders' zoon zou het bedrijf wel over willen nemen, maar ook die wil niet emigreren. De familie Manders heeft al sinds 1982 een nertsenhouderij. Dat houdt dus over tien jaar op. "Het is heel onredelijk wat de overheid doet. We staan straks met lege handen."

Nieuwe start is lastig

Het bedrijf verkopen is onmogelijk, iets anders beginnen lastig. Manders: "De markt is zo klein. Misschien is het technisch mogelijk om iets met vis te doen, maar met de overheid weet je nooit waar je aan toe bent. Wie weet komt er op vis ook weer een verbod." De 55-jarige Manders heeft geen personeel in dienst. "Mijn vrouw en ik zitten samen in de maatschap. Seizoenswerkers hebben we ook niet, onze vijf kinderen springen bij." Hij verwacht niet dat de boeren schadeloos gesteld worden. "Ieder bedrijf moet apart naar de rechter, staat al vast. Als je dat gezamenlijk kunt doen, sta je veel sterker."

Verhagen van de NFE is ervan overtuigd dat wél schadeloosstelling zal worden toegekend. Hij vindt de situatie van nertsenhouders vergelijkbaar met die van boeren met grond in een natuurgebied. Die worden gecompenseerd als ze geen agrarische inkomsten meer uit hun gronden mogen halen. "De laatste keer dat in Nederland is onteigend zonder schadeloosstelling, is in de oorlog geweest", stelt hij.

Jaarlijks 2 miljoen pelzen naar Denemarken

GEMERT - Op rolcontainers liggen de pelzen hoog opgestapeld. Witgejaste vrouwen pakken de dozen uit en tellen de bontvellen, meten de lengte, controleren de kwaliteit en sorteren ze op kleur. Nooit geweten dat er nertsen in zoveel verschillende varianten zijn: wit, grijs, pearl, zwart, bruin, violet, palomino en nog veel meer. In totaal heeft Kopenhagen Fur, de grootste pelzenveiling ter wereld, een lijst van 84 specificaties gedefinieerd.

In Gemert is de inlevercentrale voor deze veiling gevestigd. "Wij zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de Nederlandse markt, 80 tot 85 procent. Dat zijn zo'n twee tot tweeënhalf miljoen pelzen per jaar. Daarnaast komen ze uit België, Italië, Ierland, tot Oekraïne aan toe", vertelt bedrijfsleider Pieter Schoone.

De vachtjes komen gedroogd binnen en worden voorgesorteerd en gebundeld doorgestuurd naar Denemarken. Alleen al vanuit Gemert-Bakel zijn dat er zo'n 650.000 per jaar. "Als dat wegvalt, scheelt het jaarlijks drie miljoen euro die er niet meer uitgegeven wordt", becijfert Schoone. "En dan heb ik het nog niet eens over de loonkosten."

Bij de inlevercentrale staan twee fulltimers op de loonlijst, onder wie Schoone zelf. De rest van de mensen, allen vrouwen, zijn deeltijders. Dat het alleen vrouwen zijn heeft volgens Schoone niets met de aard van het werk te maken, maar met werktijden en tijdelijkheid. "Het is seizoenswerk, en mannen willen uiteindelijk liefst een vaste baan. 's Zomers is hier niks te doen, dan worden de jonge nertsen geboren. Tussen november en april komen de pelzen en is hier iedere dag werk."

Een van de vrouwen trekt haar witte jas uit, doet haar kaart in de prikklok en vertrekt. "Tot straks", roept ze tegen Schoone. De werktijden zijn voor een deel zelf te bepalen, ideaal voor moeders. Ze kloppen uit als ze kinderen van school moeten halen of om een andere reden thuis moeten zijn, en komen later weer terug. "Het werk loopt wel door, er zijn meestal genoeg mensen", zegt Schoone.

Hij kan nog niet zeggen wat er met zijn bedrijf gaat gebeuren wanneer het verbod op de nertsenhoudery in 2024 van kracht wordt. "Als de fokkers naar het buitenland vertrekken en net over de grens gaan zitten, kunnen wij hier gewoon blijven. Ik denk dat de Nederlanders op dit moment al net zoveel nertsenhoudery in het buitenland hebben als in eigen land", zegt Schoone.

